

Gazeta Grudziądzka

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

W Imię Boże!

Rok założenia 1894

Wydanie główne

Za Wiarę i Ojczyznę!

Najpoczytniejsze ludowe pismo polityczne i społeczno-gospodarcze,
poświęcone walce o prawa ludu wiejskiego i należne mu stanowisko w państwie.

Adres: Gazeta Grudziądzka
Tel. 1812 Grudziądz, Droga Łąkowa

Założyciel Wiktor Kulerski

P.K.O. Poznań nr. 200420

Wyniki rozmów londyńskich

Londyn. Rozmowy francusko-angielskie prowadzone w ubiegłym tygodniu w Londynie zostały zakończone. Rozmowy które toczyły się głównie około zagadnień silniejszego zacieśnienia wspólnej obrony wojskowej, obracały się również i około zagadnień bezpieczeństwa i pokoju europejskiego.

W dziedzinie zacieśnienia sojuszu obronnego, na konferencji londyńskiej postanowiono, wprowadzić na wypadek wojny jednolite dowództwo nad siłami zbrojnymi Francji i Anglii, i to w ten sposób że dowództwo nad armią lądową ma sprawować dowództwo francuskie, zaś nad siłami lotniczymi i morskimi dowództwo angielskie. Obecnie zaś mają być prowadzone prace zmierzające do ujednolicenia dowództwa. Ma być przeto prowadzona współpraca techniczna, podział produkcji, ustanowienie na terytorium Francji i Anglii wspólnych magazynów sprzętu wojennego, surowców itd.

W tych dniach rozpoczną się obrady sztabów generalnych Francji i Anglii nad ostatecznym szarmonizowaniem tej współpracy militarnej.

Jeżeli chodzi o zagadnienie ogólnoeuropejskie to postanowiono, że ambasador angielski zwróci rządowi niemieckiemu uwagę na duże znaczenie, jakie Anglia przywiązuje do utrzymania pokoju i nierozerwalności terytorialnej w Europie, ambasador francuski zaś ma zwrócić uwagę rządowi niemieckiemu na konieczność pokojowego załatwienia sprawy Czechosłowacji.

W Londynie była mowa o akcji dyplomatycznej Anglii w Warszawie i w Budapeszcie w celu skłonienia obu rządów do pojednawczej polityki wobec Czechosłowacji. Równocześnie Anglia podobnie jak Francja zwróci się do rządu czechosłowackiego, by posunięto się aż do ostatnich granic ustępliwości w opracowaniu nowego statutu mniejszościowego. — Wzajemnie zaś to Francja potwierdzi jeszcze raz

swoją wolę wykonania zobowiązań sojuszniczych, jakie powzięła wobec Czechosłowacji na wypadek napadnięcia Niemiec na nią.

Poza tym Francja przyjęła z uznaniem do wiadomości zawarcie umowy angielsko-włoskiej dotyczącej spraw śródziemnomorskich, sama też przystąpi w tygodniu bieżącym do rozmów z Włochami nad zawarciem takiejże umowy między Francją i Włochami.

Oczywiście na wszystko to bardzo niechętnym okiem patrzą Niemcy hitlerowskie, bowiem wszystkie te umowy dążą do tego by pohamować i uniemożliwić zabierzość niemiecką w Europie.

Rozłam w OZN faktem dokonany

Warszawa. W piątek odbyło się w Warszawie zebranie posłów i senatorów zwołane z inicjatywy grupy poselskiej stojącej koło tygodnika „Jutro Pracy”. Na zebranie to przybyło 37 posłów i senatorów. W wyniku obrad 13 posłów i senatorów zgłosiło swe wystąpienie z OZonu. Są to posłowie: Dudziński, Bakon, Donimirski, Szalewicz, Szalewicz, Ślaski, Łubieński, Kozłowski, Kukliński, sen. Rdułowski, sen. Wierzbicki, pos. Prystorowa, która nie należąc już do parlamentarnego koła OZN zgłosiła swe wystąpienie z obozu OZN, oraz pos. Bogusz, który również nie należał do parlamentarnego koła OZN i zgłosił swe wystąpienie z organizacji.

Łącznie z 5 posłami — Budzyńskim, Hoppe, Madeyskim, Światopelk-Mirskim, Freymanem, którzy wystąpili z OZN poprzednio, dotychczas zgłosiło swe wystąpienie

z OZN 18 posłów i senatorów.

Sobota była dniem rozłamowym w „Ozonie”. Najpierw odbyło się posiedzenie Rady Naczelnej O. Z. N. Na zebraniu tym kooptowano 29 nowych członków Rady Naczelnej. Większość z nich to ludzie „Naprawy”.

W godzinach południowych odbyło się plenarne posiedzenie koła parlamentarnego „Ozonu”, które było b. burzliwe. W czasie posiedzenia przyszło do ostrego starcia między b. prem. Kozłowskim i wicemarsz. Miedzińskim. W imieniu grupy „Jutro Pracy” złożył bświadczenie poseł Dudziński zaznaczając, że grupa ta występuje z koła parlamentarnego Obozu Zjednoczenia Narodowego.

Tak więc 18 posłów opuściło dotąd szeregi Ozonu. Również sen. Leszczyński wystosował list do gen. Skwarczyńskiego zawiadomieniem o wystąpieniu z klubu.

List Marii Rodziewiczówny do szefa Ozonu

Znakomita powieściopisarka Maria Rodziewiczówna wystosowała do generała Skwarczyńskiego list z zawiadomieniem że występuje z Rady Naczelnej i węgole z OZonu.

W liście tym znakomita powieściopisarka pisze:

„Przypominając warunki, które postawiłam zapisując się na członka „OZN”, a mianowicie:

- 1) Praca na zasadach katolickich i narodowych,
- 2) Kompletna bezpartyjność,
- 3) Służba bezinteresowna i ofiarna dla Ojczyzny,
- 4) Poczucie honoru, wymagane od każdego i wszystkich,
- 5) Lojalność wobec obowiązku i potrzeb kraju,

— z żalem widzę ze składu Rady Naczelnej OZN oraz ostatnich wypadków, że warunki te nie są spełnione i wobec tego proszę o skreślenie mnie z listy członków Rady Naczelnej OZN”

Wyraźniej chyba nie potrzeba było swego wystąpienia uzasadnić. Nie tym, że nominację podpisano bez uprzedniego zapytania się o zgodę kondydatki, lecz poprostu tym, że warunki nie zostały spełnione!

A więc, Ozon nie pracuje na zasadach katolickich i narodowych, nie kieruje się bezinteresownością i ofiarnością w służbie dla Ojczyzny, — nie poczuwa się do honoru, wymaganego od każdego i wszystkich, — nie jest lojalny wobec obowiązku i potrzeb kraju.

To wszystko stwierdziła p. Maria Rodziewiczówna w krótkim czasie swego pobytu w Ozonie. Przekonała się, że nie w Ozonie tkwi źródło zjednoczenia narodowego, bezinteresownego zjednoczenia narodu!

List Marii Rodziewiczówny niechaj zachowają sobie wszyscy ci, którzy jeszcze nie są przekonani o wartości społecznego Ozonu.

Niepewność

Opinia publiczna, jakkolwiek mową katowicką min. Kwiatkowskiego szeroko się zajęła — jednak nie była nią zbytnio zaskoczona. Dziwnym się przeto, że niektóre dzienniki t. zw. „opozycyjne” zrobiły z tej mowy klucz do otwarcia nowego kierunku w polityce wewnętrznej Polski.

Min. Kwiatkowski — jest dzieckiem szczęścia. Musimy przyznać lojalnie, że każde jego dzieło jest pomysłem szczęśliwym i przynoszącym korzyści. Stąd też opinia, że gospodarka w dzisiejszym systemie w Polsce, jako tako się trzyma, że nie ma kompletnego bankructwa — dzięki min. Kwiatkowskiemu, jest poniekąd bardzo słuszną.

Wyjście p. Kwiatkowskiego, w mowie katowickiej poza ramy gospodarcze, których on się dotychczas dość ściśle trzymał — nie było jednak dziełem przypadku. Przypomnijmy sobie bowiem pokrótce wypadki poprzedzające mowę p. ministra. Na terenie politycznym w naszym kraju panuje od dłuższego czasu atmosfera niepewności. Niepewność jutra dla sanacji dyktowała potrzeba utrzymania nadal przy władzy p. gen. Składkowskiego. Niepewność była źródłem ograniczania i zakazów, urządzania obchodów Raclawickich. Niepewność też — zapełniła w okresie Świąt Wielkanocnych całą Małopolskę kolumnami policjantów. Owa niepewność przybierała nieraz groteskowe i śmieszne formy. — W Warszawie opowiadali w czasie odwołania obchodów raclawickich przez

Lud. anegdote — że ktoś, kto nie tym dowiedział się o odwołaniu obchodów, to zapytał: „Wiedzą, że ani strajku, ani szawę? — Po co się zrodzić jeśli niepewności? — dwie cechy

mi w życiu. Poza tym rozdwaną z Pilsudskiego z Ru postem H OZN dalsz i senatoro ki między strach prze

Niepewno lamentarny dłużeniowe słowie nie u rozwiązać, k runku żadn dużo ponac złożyło się Kwiatkowski

Obrady Głównej Komisji Gospod. S. L.

Warszawa. (PAA) W Warszawie odbyło się posiedzenie Głównej Komisji Gospodarczej Str. L. w obecności przedstawicieli prawie wszystkich województw. Prezes St. Mikołajczyk referował sprawę organizacji rolniczych w terenie, poczem powzięto odpowiednie rezolucje. Uchwalono nadto regulaminy dla komisji gminnych, powiatowych i wojewódzkich.

Nie twierdzimy bynajmniej, że przemówienie to było specjalnie tymi faktami inspirowane. Wiemy, że min. Kwiatkowski stał na własny osąd dzisiejszej rzeczywistości. Osąd w każdym razie sanacyjny — jak przystało na prawowitego wychowanka tego kierunku myślenia i działania.

To wszystko jednak poprzedziło mowę — wyciągającą rękę do zgody z opozycją — p. wicepremiera.

Czy zostaną wyciągnięte wnioski? — Wątpimy!

Mów pięknych, szumnych, rozsądnych, wiele obiecujących, frazesowych i innych — słyszeliśmy całe kopy. Zostały jednak tylko mowy pięknie wydrukowane w gazetach. Rzeczywiście zaś sanacyjna jest inna. Bo w Polsce normalnie kto inny mówi, a kto inny robi. A jeżeli mówi ten co robi — to albo mówi nieszczerze, albo koniunkturalnie. A to na jedno wychodzi!

Pięknych więc nadziei — upatrywania zmian — wyczekiwania czegoś nowego można się w mowie ministra skarbu dopatrywać.

Obiecanki dzisiaj popłacają. Ludzie w niepewności trzymani, za każdym słowem gonią. Ale czy wierzą?

Nad tym pytaniem radzimy p. min. Kwiatkowskiemu zastanowić się wtedy, gdy nie widzi, czy nie będzie widział możliwości realizacji swych wypowiedzi.

Takie tylko postawienie sprawy — zlikwidować potrafi groźny dla Polski dzisiejszy stan niepewności.

Czekamy czynów — odpowiadających całemu narodowi — a jeżeli chodzi o chłopów to takich, któreby odpowiadały uchwałam ostatniego Kongresu S. L. Swor.

Falszem i nieprawdą

byle judzić przeciwko Czechosłowacji

Jak dalece nieuczciwa i rozwydrzona jest antyczeska kampania prowadzona przez pisma sanacyjne, ożonowe niechaj poświadczy następujący fakt. Przed paru dniami wystartował z jednego z lotnisk w Małopolsce do lotu treningowego polski balon „Mościce”. Balon poszybował w stronę Czechosłowacji, przyczem wskutek fatalnego wiatru musiał lądować koło granicy na terenie Czechosłowacji.

Prasa sanacyjna z faktu tego, posługując się oczywiście falszem, zrobiła wielki alarm. Patrzcie oto Czechosłowacy, zestrzelili polski

balon. I dalej huzia na Czechosłowację.

Tymczasem po powrocie z Czechosłowacji, lotnicy polscy oświadczyli iż przymusowe lądowanie balonu spowodowane było fatalnymi warunkami atmosferycznymi, a nie przestrzeleniem powłoki bo powłoka jest zupełnie nieuszkodzona. Stwierdzają tylko iż w czasie opadania balonu strażnicy czescy strzelali na postrach.

Taka jest prawda, a na tyle fałszywych alarmów i napaści pozwoliła sobie prasa sanacyjno-ozonowa.

Zgon b. premiera Czechosłowacji

Praga. B. premier Czechosłowacji Franciszek Udrzal zmarł w po-

niedzialek, wskutek udaru, któremu uległ w ub. czwartek. Brat jego po otrzymaniu wiadomości o chorobie brata uległ również wypadkowi udaru.

Franciszek Udrzal, który zasiadał, jako poseł w przedwojennej izbie austriackiej był członkiem parlamentu od chwili powstania republiki czechosłowackiej. W latach 1929—1933 piastował on godność premiera, zaś przed tym przez jakiś czas był ministrem obrony narodowej. (ATE)

Konferencja państw Malej Ententy

Bukareszt. — Premier Jugosłowiański Stojadinowicz oraz minister spraw zagranicznych Czechosłowacji, Krofta przybędą w dniu 4 maja do Sinaja, gdzie odbędzie się jak postanowiono ostatnio — konferencja Rumunii, Jugosławii i Czechosłowacji. Konferencja ta trwać będzie dwa dni.

Na konferencji rozpatrywane będą następujące sprawy: ogólna sytuacja europejska oraz stanowisko jakie te trzy państwa zajmą podczas posiedzenia Ligi Narodów, zwłaszcza rozpatrywana będzie sprawa, w jaki sposób państwa te udzielią poparcia inicjatywie angielskiej, dotyczącej uznania imperium włoskiego przez wszystkich członków Ligi Narodów. (ATE)

Nadzwyczajna sesja parlamentarna

14 czerwca

Z Warszawy donoszą, że w kancelariach sejmu i senatu czynione są przygotowania do wiosennej sesji nadzwyczajnej. Sesja ma być zwołana na 14 czerwca tak, aby skończyła się przed 1 lipca.

Przegląd prasy

CHŁOPI NIE PRZEHANDLUJ SWYCH IDEALÓW.

Wiemy to nie od dziś i nie od wczoraj, że im mocniej podnoszą głos chłopcy w domaganiach o swoich praw, tym większe sypu się obiecanki. Starą obiecanką, stale w wypadkach „potrzeby” używaną jest obiecanka reformy rolnej.

Na obiecanki te daje odpowiedź „Zielony Sztandar” pisząc w artykule zatytułowanym „Chłopi nie przehandlują swych ideałów” co następuje:

Zwracaliśmy już nieraz uwagę na to i podkreślaliśmy to dziś z naciskiem, iż popełnia wielki błąd ten, kto sądzi, że samą pryncypialnością, że samą naprawą warunków życia gospodarczego zaspokoimy masę ludową. Dążenia masy chłopskiej są już dziś o wiele szersze i o wiele głębsze. Reforma rolna, organizacje gospodarcze, podniesienie cen produktów rolnych, czy też obniżka cen wytworów przemysłowych to tylko część chłopskiego programu. Chłopi zorganizowani w Stronnictwie Ludowym, nauczani doświadczeniem, wysuwają dziś na plan pierwszy cele polityczne, walcząc o udział chłopów w gospodarowaniu państwem. Bez praw politycznych i bez wpływu na rządy chłopcy będą zawsze zdani na łaskę i niełaskę innych, a przysłowie słuszne mówi, że „łaska pańska na pstrym koniu jeździ”.

Warstwa chłopska nie wyrzeknie się swych dążeń politycznych i nie przehandluje swych ideałów ani za „kielbasę i szynkę”, ani za morgi gruntu.

NA TO NIE MA ŻADNEJ RADY.

W zespole najrozmaitszych zagadnień wewnętrznych, wieś polska bezsprzecznie wysunęła się na pierwsze miejsce i zaprzęta najbardziej całą opinię społeczną. Dla czego to się dzieje, pisze „Kurier Warszawski” w artykule „Stracone zachody miłości” co następuje: „Zagadnienie wsi to zagadnienie zupełnie inne. Oto w chwili pewnego nawet uspokojenia ogólnego ujawniło się ostatecznie usamodzielnienie społeczne wielkiej warstwy narodu. To, co się dzieje dziś w ludzie, to nie zjawisko jedynie polityczne. To przede wszystkim zjawisko socjologiczne. W życie narodu wchodzi, bo dziś już ma pełnię własnej świadomości społecznej, nowa warstwa. Błąd w ujmowaniu stosunku do chłopów polega dziś na niezrozumieniu tego właśnie, że z momentem pewnego, relatywnego oczywiście, uspokojenia na terenie dotychczasowego, życia państwowego zbiegł się moment — znakomitego zniszczenia samego terenu owego życia.

I dlatego nie ruszy w ogóle zagadnienie, kto na postulaty chłopskie będzie patrzył, jako na coś, co można zaspokoić wyższą ceną życia. Ale nie osiągnie nawet ten, kto będzie na owe postulaty patrzył jako na postulaty tylko polityczne. To są bowiem postulaty emancypacyjne nowej warstwy społecznej. Smutne jest, być może, dla niektórych czynników, że owa postulatka zawiera treść polityczną, trudną dla nich do przyjęcia. Ale na to niema żadnej rady”.

Stalin skazany na śmierć!

Tajna radiostacja ogłasza wyrok świata

Po 4-dniowej przerwie odezwała się antystalinowska krótkofalowa stacja „Zw. oswobodzicieli Rosji”. Sądono już powszechnie, że była ona wykryta przez GPU, tymczasem radiostacja nadawała wczoraj na fali 20,5 m.

Była to niesłychanie sensacyjna audycja.

Speaker w języku rosyjskim zaczął wczoraj w Moskwie nadawanie tajnego trybunału. „Zw. oswobodzicieli” był Józef Stalin. Wreszcie. Stalin oświadczył, że 1938 sowieckiego

zdradę rewolucji komunistycznej.

i wreszcie, iż na zlecenie obcego mocarstwa wymordował najlepszych generałów armii czerwonej.

Trybunał jednomyślnie skazał Stalina na śmierć. Wyrok ma być wykonany — jak zapowiedział spe-

aker — podczas pierwszomajowej parady na Czerwonym Placu.

— Nasi ludzie są wszędzie, w czerwonej armii, administracji, G. P. U. — mówił na zakończenie speaker, dowodząc, że Stalin nie może uniknąć śmierci.

Nasz handel zagraniczny

Handel zagraniczny Polski w Iym kwartale rb. — wykazuje poważny wzrost przywozu przy równoczesnym wydatnym spadku wywozu.

Przywóz towarów zagranicznych do Polski osiągnął 864.101 ton wartości 335.856 tys. zł, wobec 797.290 ton na sumę 278.926 zł w I kwartale 1937 roku.

Wywóz zaś wyniósł 3.531.890 ton wartości 278.285 tys. zł, wobec 3.580.054 tony na sumę 298.473 tys. zł w 1937 r.

Wzrost przywozu w stosunku do pierwszego kwartału 1937 r. wynosi przeto 56.930 tys. zł, gdy równocześnie wywóz spadł o 20.188 tys. zł.

W wyniku tego saldo ujemne za pierwsze trzy miesiące rb. wykazuje wysoką cyfrę 57.571 tys. zł, gdy w odpowiednim okresie poprzedniego roku saldo ujemne wynosiło tylko 19.547 tys. zł.

Wystawienia hitlerowskie na dworcu w Poznaniu

do Rzeszy, gdzie udziały w wystawie w Poznaniu na hitlerowskich wystawach Hitlera i uroczystościach hitlerowskich. W kinach bardzo często filmy w dźwiękowej wersji niemieckiej, choć możaby sprowadzić wersję francuską. Ostatnio na dzień 1-go maja zapowiada swój zjazd do Poznania Jungdeutsche Partei.

zespoły muzyczne z Rzeszy, księgarnie niemieckie wypełnione są pismami propagandowymi i literaturą partyjną. W każdym kiosku gazetowym pełno pism codziennych i tygodników niemieckich. W kinach bardzo często filmy w dźwiękowej wersji niemieckiej, choć możaby sprowadzić wersję francuską. Ostatnio na dzień 1-go maja zapowiada swój zjazd do Poznania Jungdeutsche Partei.

Równocześnie browary niemieckie zasypują pograniczne powiaty

ulotkami o treści daleko odbiegającą od reklamy handlowej, przemysłowej i produkcyjnej w Wielkopolsce nie szczędzi środków finansowych na reklamę i opanowanie rynków zbytu, przedsiębiorstwa polskie w Poznaniu i na prowincji są systematycznie bojkotowane przez Niemców.

Zywiol niemiecki słaby liczebnie wykazuje coraz większą ruchliwość i przeżność. Społeczeństwo polskie silnie liczebnie jest gnuśne i ospałe. Na co czekamy?

Sekretarz von Papena zastrzelony

Wiedeń. — W dniu zajęcia Wiednia przez wojska niemieckie znikł prywatny sekretarz von Papena, Wilhelm von Ketteler. Dowiedziawszy się następnie, że został on zastrzelony. Interwencja von Papena przyszła za późno. Podobnie zginął już w roku 1934 ówczesny sekretarz von Papena, podpułkownik Boose, jeden z najbliższych współpracowników Papena. Został on zastrzelony przez szturmowców z S. S.

Proces o wielkie nadużycia

b. dygnitarza ministerialnego i posła sanacyjnego

Jak to już poprzednio pisaliśmy przed sądem okręgowym w Warszawie toczy się proces przeciwko b. dygnitarzowi ministerialnemu, a mianowicie naczelnikowi departamentu w ministerstwie skarbu Michalskiemu i przyjacielowi jego b. posłowi sanacyjnemu Idzikowskiemu. Michalski oskarżony jest o to, że wykorzystując swoje wysokie stanowisko naciągnął wiele osób i firm na bezzwrotne pożyczki, których wysokość wynosi kilkadziesiąt tysięcy złotych. Dalej, że przystąpiwszy do pewnej źle prosperującej firmy na wspólnika, przez sfałszowanie bilansu podwyższył kapitał zakładowy tej firmy z 10 do 140.000 zł no i rozpoczął prowadzić operacje kredytowe, przez co cały szereg firm i banków naraził na straty dochodzące do wysok. 1/2 miln. złotych. Wreszcie oskarżony jest i o to, że będąc szefem departamentu dla korzyści majątkowych, umarzał zaległości podatkowe nieprawnie, przez co naraził skarb państwa na wielkie straty.

HISTORIA Z BRYLANTEM I 20.000 ZŁ.

Drugi oskarżony, filar sanacyjny b. poseł Idzikowski zajmując się sprawami piekarzy i cukierników, miał za pośrednictwem przyjaciela swego Michalskiego uzyskać dla nich ulgi podatkowe. Oczywiście ani on ani osk. Michalski nie mieli tego zrobić za darmo. Namówił więc właścicieli piekarni warszawskich, ażeby kupili dla Michalskiego jakiś, cenny oczywiście podarunek, oraz złożyli dla Michalskiego 20.000 złotych jako, mówiąc poprostu, łapówkę.

Właściciele piekarni kupili tedy szpilkę brylantową wartości 3.000 zł, i wraz z zebranymi między sobą 20.000 złotymi złożyli na ręce Idzikowskiego ten zaś miał wręczyć to osk. Michalskiemu. Idzikowski, jako że prześlągnięty był „ideologią” sanacyjną, ani szpilki brylantowej, ani 20.000 zł nie wręczył Michalskiemu, tylko przywłaszczył sobie. Dla pewności przytem szpilkę brylantową sprzedał, a do kieszeni schował pieniądze.

Stał się pewnego razu jednak wpadunek. Oto na pewnym przyjęciu mocno zakrapianym, na którym był m. in. i Michalski i senator Wendt, ten ostatni zapytał Michalskiego dlaczego nie nosi szpilki brylantowej, którą mu wręczył Idzikowski jako dar od piekarzy. Michalski oburzył się wtedy i oświadczył, że on o niczym nie wie. Sprawa się wydała. Wtedy Idzikowski zaczął nachodzić sen. Wendta, by ten go ratował. Wreszcie, jak zeznają świadkowie w toczącym się procesie, prośbami i groźbą zabicia siebie i sen. Wendta, wymógł Idzikowski to, że sen. Wendt wydał mu zaświadczenie, że szpilkę brylantową przeznaczoną dla Michalskiego odebrał od Idzikowskiego.

Dalszymi oskarżonymi w procesie są: kierownik biura firmy „Frampol” oskarżony o fałszowanie bilansu tej firmy i b. naczelnik izby skarbowej w Białymstoku Witold Niesiobędzki, oskarżony o działanie na szkodę skarbu państwa.

W zeznaniach swoich oskarżeni starali się wykręcać od zarzucanych im win. Jednak świadkowie powołani do rozprawy od początku do końca stwierdzają winę oskarżonych, wyjaśniając jak to b. poseł sanacyjny Idzikowski zerował na cechach piekarskim i cukierniczym, biorąc ile się da i skąd tylko się da. Poszczególne świadkowie zeznają, że wręczali Idzikowskiemu sumy po 700, 1000 czy 2000 zł za „pomoc prawną”. Pomoc ta miała polegać na tym, że Idzikowski miał starać się o rozmaite ulgi.

Codziennie przed sądem przesuwano się wielu świadków, stwierdzających winę oskarżonych.

SZY SNOPCZYŃSKI ZASIADZIE NA ŁAWIE OSKARŻONYCH?

Nadmienić trzeba, że obecnie prezesem Izby Rzemieślniczej w Warszawie jest poseł Snopczyński. Ciekawe były też zeznania świadka Webersa, prezesa Zw. Wędliniarzy. Słyszał on że osk. Idzikowski otrzymał na interwencję w sprawie targowiska w Sosnowcu 5 lub 10 tysięcy złotych.

Prok.: — Czy ma pan jakieś zarzuty natury moralnej przeciwko posłowi Snopczyńskiemu?

— Wysoki Sądzie! Tak jak teraz głośna jest sprawa Idzikowskiego i znajdujemy się w sądzie, tak niedłu-

go i poseł Snopczyński znajdzie się w sądzie...

Przewodniczący przerywa.

Śwd.: — Odpowiadam tylko na pytanie p. prokuratora.

Adw.: — Czy obecnie są jeszcze nadużycia w Związku Izby Rzemieślniczych w związku z wydawaniem kart rzemieślniczych?

— Sa. Ta sprawa była w poprzednich zarządach, jest i obecnie. Ona się ciągnie od kilku lat. Na skutek mojej skargi wydano ze Zw. Izby Rzemieślniczych zarządzenie Burcieckiego, który ułatwiał nielegalne wydawać kart rzemieślniczych.

Za przykładem Henleina

Akcja konsolidacyjna przywódcy Niemców sudeckich Henleina do dała otuchy Niemcom, zamieszkającym w Polsce, bo oto przystąpili oni do wielkiej akcji zjednoczenia wszystkich Niemców w Polsce. No wa forma organizacyjna Niemców w Polsce ma być wzorowana na przykładach hitlerowskich.

Rada Niemców w Poznaniu postawiła np. Partii Młodoniemców

(Jungdeutsche Partei) cztery następujące warunki:

1) Zjednoczenie wszystkich Niemców w Polsce musi się opierać na jednolitej organizacji w myśl ideologii narodowo-socjalistycznej;

2) Żadna z istniejących dotąd organizacji niemieckich nie może być tą nową organizacją, obejmującą wszystkich Niemców w

Samobójstwo inż. Maćkowskiego

Toruń. W czwartek rozpoczął się sensacyjny proces z „ery Kirtiklisowej” przeciwko b. naczelnikowi wydziału komunikacyjno-budowlanemu inż. Kazimierzowi Maćkowskiemu, oskarżonemu o szkodliwe działanie na rzecz skarbu państwa.

W piątek rano, krótko przed rozprawą, inż. Maćkowski wystrzelił z rewolweru popełnił samobójstwo.

Proces został przerwany.

Tak wygląda wojna totalna! Bestialstwa wojsk japońskich

W Chinach działa międzynarodowa organizacja pomocy ofiarom wojny.

Organizacja ta ogłosiła przegląd zniszczeń, dokonanych przez Japonię, w Nankinie i w sześciu okęgach wiejskich dokoła Nankinu. Niech mówią cyfry.

42 tysiące mieszkańców cywilnych Nankinu wymordowali Japończycy od czasu zajęcia tego miasta: 30 procent tej liczby to kobiety i dzieci.

20 proc. ludności męskiej w latach od 16 do 60 zniknęło w tym czasie ze stolicy. Wymordowano ich, albo zaprzęgnięto do robót przymusowych.

Przeszło milion mieszkańców liczył Nankin przed wojną. Obecnie liczy mniej niż 300 tysięcy.

W Nankinie nie ma ani jednego sklepu chińskiego czy cudzoziemskiego. Ale w grudniu Japończycy otworzyli 71 sklepów, w których sprzedają morfinę, heroinę i opium. Trucizny te, których w latach ostatnich nie sprzedawano jawnie w Nankinie, sprzedawano specjalna sekcja armii japońskiej, której polecono „zachęcać” wszelkimi środkami ludność chińską do kupna trucizn. Oprócz wojny — trucieliństwo na koszt ofiar!

14 proc. kobiet, które zwróciły się

do organizacji o pomoc, to wdowy z obecnej wojny.

8 proc. kobiet padło ofiarami gwałtu.

45 proc. wszystkich ruchomości rozkradziono.

Z 40 tys. budynków w Nankinie 12 tys. padło pastwą ognia.

Tylko 10 proc. pól ryżowych zasiano, a 75 proc. włości pozostało bez zasiewu dla następnych zbiorów.

57 tys. wołów i 36 tys. osłów zabito. Stanowi to 90 proc. bydła w gospodarstwach opisanych miejscowości.

80 tys. urządzeń do nawodnienia gruntów, od którego zależy urodzaj, zniszczono.

Sprzet gospodarszy i domowy 200 tys. drobnych gospodarstw spalono, a części metalowe odesłano do Japonii.

Można sobie wyobrazić położenie włości chińskich, których ograbiono ze wszystkiego, co potrzebne do życia.

Tak wygląda w cyfrach sprawozdania międzynarodowej organizacji pomocy ofiarom wojny z jednego tylko Nankinu i sześciu okęgów, z obszaru, wynoszącego zaledwie 2 proc. okupowanego przez Japończyków terytorium chińskiego

Jakie wstrząsające cyfry dalaoby sprawozdanie z całych Chin.

Czy gen. Zagórski uznany zostanie za zmarłego?

Bratanek gen. Włodzimierza Zagórskiego, p. Stefan Ostoję - Zagórski wystąpił do sądu okręgowego w Warszawie z wnioskiem o uznanie zaginionego generała za zmarłego.

Do podania załączony został wy ciąg z ksiąg ludności m. Warszawy, że od 26 czerwca 1926 roku generał jest wymeldowany ze swego miejsca zamieszkania niewiadomo dokąd. W podaniu bratanek zaginionego pisze, że w sierpniu 1927 r. gen. Zagórski po zwolnieniu z więzienia wojskowego na Antokolu w Wilnie przyjechał do Warszawy i tu zaginął w niewyjaśnionych dotąd okolicznościach. Władze oraz najbliższa rodzina czyniły starania, poszukując zaginionego przez szereg lat bezskutecznie i od roku 1927 o

gen. Zagórskim nie ma żadnej wiadomości. W końcowym ustępie podania bratanek generała prosi sąd o uznanie, że generał zmarł.

SĄD ZAŻĄDA AKT OD WŁADZ WOJSKOWYCH

Na wniosek prok. sąd postanowił zwrócić się do władz wojskowych w celu dostarczenia dokumentów osobistych gen. Zagórskiego, na podstawie których możnaby ustalić miejsce daty urodzenia oraz wszystkie papiery dotyczące okoliczności zaginięcia i poszukiwań gen. Zagórskiego

Do czasu otrzymania dokumentów z ministerstwa spraw wojskowych sekcja Makomaski sprawę odroczył.

Polsce;

3) Wszystkie dotychczasowe organizacje i stowarzyszenia niemieckie muszą się podporządkować nowej organizacji i to całkowicie, organizacyjnie i programowo;

4) Wszyscy Niemcy w Polsce zobowiązują się popierać nową jednolitą organizację w słowie i piśmie już obecnie.

Jungdeutsche Partei ustosunkowała się do propozycji Rady negatywnie nie znaczący to jednak że sprawa zjednoczenia Niemców w Polsce na tym utkwii.

Rada Niemców w Poznaniu bowiem ogłosiła deklarację stwierdzającą, że będzie nadal prowadziła akcję, zdążającą do zjednoczenia wszystkich Niemców w Polsce.

Z drugiej strony i Jungdeutsche Partei dąży do tego samego celu. I ona chce konsolidować. Jeżeli zaś chodzi o inne organizacje niemieckie, to jak np. Deutsche Vereinigung, to popierają one akcję konsolidacyjną w całej rozciągłości.

Rzecz jasna, że akcja ta odbywa się na zlecenie Berlina. Już samo powołanie przez Hitlera na stanowisko szefa Niemców zagranicznych Bohlega z równoczesnym nadaniem mu godności członka rządu Rzeszy, wskazuje, że Rzesza nosi się z zamiarem zjednoczenia Niemców w poszczególnych państwach. Zjednoczenie to ma ułatwić polityce niemieckiej zrealizowanie różnych celów. Do takich należało włączenie Austrii do Niemiec, ostatnie wystąpienie Henleina w Czechosłowacji, wystąpienie Niemców w Kłajpedzie, żądania wizji granic przez Niemców w Szlezewiku itp.

Akcja zjednoczenia Niemców w Polsce, na razie nie ma trudności. Niemców, przyjął ją jedynie wzdys „wodzost” zatacza co. Obejmuje ona zamieszkałych w Niemczech, ale zamieszkanych w Polsce wschodni Niemców, którzy w Niemczech żyli.

I gdy się Niemców w Polsce być przekonany Wiesner, albach, pójda leina i pewnie takimi, czy i. Opinia polska nie czujność szego życia

Zjazdy i zgromadzenia Stronnictwa Ludowego

Bacznosc powiat Konin. Koleżanki i Koledzy! Zgodnie ze statutem i regulaminem Zarząd P. Z. M. W. zwołuje walny zjazd na dzień 8 maja br. w sekretariacie Stron. Lud. w Koninie, ul. 3-go Maja 40, celem dokonania wyboru zarządu. — Początek zjazdu o godz. 10 rano. Na zjazd przyjadą prezes Ł. Z. M. W. i delegat z Poznania z referatami. Wstęp na salę za legitymacją. Przybywajcie jak najliczniej. — Z Wiciowym pozdrowieniem **Kowalski Zygm.** prez. PZMW.

Pow. Wieluń. Dnia 8 maja br. odbędzie się Zjazd pow. Stron. Lud. w Wieluniu lub w Turowie. Sprawy bardzo ważne. Proszę o bezwzględny przyjazd Zarządów, Kół i delegatów. Początek Zjazdu o godz. 10-tej. Wstęp za legitymacjami. Ostatnie informacje co do miejsca Zjazdu otrzymać można w Sekretariacie S. L. we Wieluniu. **Chwaliński Piotr,** prezes pow.

Powiat Maków Mazowiecki. Dnia 8 maja br. o godz. 1-ej odbędzie się powiatowe zebranie członków S. L. w gminie Płoniawach. Wstęp za legitymacjami na r. 1938. Przybywajcie licznie. Zarząd Pow. S. L. w Makowie Maz.

Pow. warszawski. Z powodu zwołania Nadzwyczajnego Zjazdu Wojewódzkiego na wtorek 3 maja — Zjazd Pow. S. L. wyznaczony na 8 maja odwołuje. **St. Kasperlik.**

Pow. Tarnobrzeg. W dniu 8 maja o godz. 10-ej odbędzie się w sali „Sokoła” w Tarnobrzegu statutowy Zjazd Pow. S. L. W Zjeździe mają prawo brać udział Zarządy Kół i 1 del. na 10 członków Koła. Porządek obrad: sprawozdanie Zarządu Pow. z działalności za rok 1937; sprawozdanie Kom. Rew.; wybory władz pow. S. L. na rok 1938. Wszystkie Zarządy Kół dołożą starań, aby wszyscy uprawnieni wzięli udział w Zjeździe.

Prezes Pow. S. L. **Fr. Korga.**

ADRESY

Sekretariatów Wojewódzkich Stronnictwa Ludowego

WARSZAWA, ul. Książęca 4, m. 2, tel. 8-97-30.
KRAKÓW, Mały Rynek 4, tel. 112-86.
POZNAŃ, Skarbowa 4, m. 9.
TORUŃ, ul. Łazienna 28, I p.
KIELCE, Sienkiewicza 45, tel. 16-96.
ŁÓDŹ, ul. Przejazd 48, m. 25.
RADOM, ul. Reja 16.
BIAŁYSTOK, ul. Orlicz-Dreszera 4.

Sędzia na ławie oskarżonych

Wydział karny Sądu Okręgowego w Wilnie przystąpił do rozpoznania sprawy, która wywołała w sferach sądowiczych i palestry wileńskiej wielkie zainteresowanie. Na ławie oskarżonych zasiadł bowiem sędzia Sądu Okręgowego w Jaszunach **Kazimierz Masiejewski,** oskarżony z art. 226 k. k. o popełnienie nadużyć służbowych.

Zarzuty wysunęte pod adresem oskarżonego sędziego, który został narazie zawieszony w czynnościach są następujące:

Nadużycia władzy, które mu

zarzuca akt oskarżenia, miało polegać na tym, że sędzia **Masiejewski** w niektórych wypadkach po ogłoszeniu wyroku zmieniał treść pisanego wyroku. Oskarżony tłumaczy się, że zmiany te polegały jedynie na poprawieniu błędów. Prokuratura jednak stanęła w tym wypadku na innym stanowisku.

Następnie wysunięto przeciwko niemu zarzut, że w niektórych wypadkach zapisywał do ksiąg dłuższe okresy swojej nieobecności z powodu wyjazdów służbowych, niż one trwały w rzeczywistości, co

mógł czynić w celu pobrania większej sumy diet.

W dalszym ciągu akt oskarżenia zarzuca mu, że zatrudniał kancelistki, które nie otrzymywały stałej pensji tylko dorywcze wynagrodzenie i że pieniądze te pobierała inna osoba, na co wskazują pokwitowania odbiorców tych sum. Oskarżony wyjaśnił, że pieniądze otrzymywały kancelistki, lecz kwitowała te sumy inna osoba.

Ostatni z kolei zarzut aktu oskarżenia polega na tym, że sędzia **Masiejewski** bezprawnie przetrzymywał w więzieniu osoby, które miały być zwolnione wcześniej.

W yniku rozprawy sąd skazał **Masiejewskiego** na karę 2 lat więzienia z pozbawieniem praw na lat 5.

Bezowocne wysiłki zdegenerowanej sanacji

Zwolna już wracają do Lwowa z ferii Wielkanocy akademicy ludowej. Przywożą ze sobą nowe wrażenia i żywe dowody zaufania jakimi darzą ich bezgranicznie chłopci małopolscy co jest dla młodzieży ludowej pobódką do rzetelnej pracy tak w trudach egzaminowych, jak i w pracy społecznej. Jest to wielki krok naprzód, że inteligencja ludowa coraz bardziej zacieśnia więzy przyjaźni ze swymi braćmi od pług. Nie było żadnego akademika, któryby spędził święta tylko w zaciszu domowym. Dla nich grono rodzinne rozszerzyło się na całe gromady. Nie rzadkie wypadki zdarzały się, że nawet w drodze zatrzymywano akademika, by szczerze i serdecznie pogwarzyć o sprawach gospodarczych i o ruchu ludowym.

Wiadomo wszystkim, że w o-

statnich czasach przypuszczono w Małopolsce generalny szturm ze strony sanacji, celem osłabienia S. L. Różni płatni pankowie jeździli po wsiach i łapka, papka i kapka usiłują pozyskać poszczególnych słabeuszów na stronę Osonu. Wieś nie da się już nabrać na sanacyjną kielbasę i szynkę ani na ćwiartkę piwa, czy wódkę „a wiedzą już o tym sami rozbijacze, którzy w Roźwienicy, w Bystrowicach i innych wioskach pow. jarosławskiego — po bezskutecznych wysiłkach w wyszukiwaniu „ochotników“, sami już stwierdzają, że chłopu już się nie da nabrać.

Oczywiście że we wszystkich wioskach chłopci pędzą z kwitkiem rozbijaczy jedności chłopskiej, bo minęły bezpowrotnie te czasy, kiedy łada bałamuć siał wiatr niezgody w szeregach chłopskich.

Krwawy napad bandytów na plebanie

We wsi Pilczycy gm. Pianów w pow. koneckim, trzech zamaskowanych bandytów dokonało w nocy napadu rabunkowego na plebanie.

Obudzony proboszcz, ks. Koczmarowski, usiłował stawić opór, wówczas bandyci dali do niego kilka strzałów z rewolweru, raniąc go ciężko.

Następnie napastnicy zrewidowali całą plebanie, łupem ich jednak padło tylko kilka drobniagów, wartości około 100 złotych.

Ciężko rannego proboszcza przewieziono do szpitala w Kielcach. Za bandytami policja zarządziła energiczny pościg.

Nakaz aresztowania ks. Michała Radziwiłła

W sądzie grodzkim w Ostrowiu odbyła się rozprawa przeciwko ks. **Michałowi z Antonina,** oskarżonemu o przestępstwo na szkodę wierzycieli. Ponieważ książę bawi za granicą, nie przybył na rozprawę. Sąd wydał postanowienie aresztowania ks. **Radziwiłła** i doprowadzenia go na rozprawę.

Obrońca księcia odwołał się obecnie do Sądu Okręgowego przeciwko uchwale, nakazującej aresztowanie. Sąd Okręgowy zatwierdził jednak postanowienie Sądu Grodzkiego w całej rozciągłości.

Na podstawie tej uchwały komenda główna policji państwowej w Warszawie rozesłała listy gończe za ks. **Michałem Radziwiłłem.**

Z pow. limanowskiego

Zaraz po Kongresie aresztowany został w pow. limanowskim znany działacz ludowy **Adam Maczuga.** Osadzono go w więzieniu Nowym Sączu, gdzie dotychczas przebywa. Chłopi zaniepokojeni są mocno tym przetrzymywaniem **Maczugi** w więzieniu.

Józef Strug.

Tajemnica Wieży

POWIEŚĆ KRYMINALNA

PRZEKŁ. EUGENIUSZA BAŁUCKIEGO

46

... odpowiedź na...
 ... Lawren...
 ... ości.
 ... kładnie, bo...
 ... eskam sta...
 ... ni Bardwell...
 ... a Palmera.
 ... Palmera.
 ... lekarz radził...
 ... zdrowia.
 ... podobne...
 ... wie pan to...
 ... wyniośle Ro...
 ... ej podstawie:
 ... temat z dok...
 ... dparł spokoj...
 ... e informacje...
 ... eściście.
 ... usiało tu zajęć

nieporozumienie... Czy pan pozwoli, abyśmy przeszukali park gruntownie?
 — Bardzo proszę.
 — Dziękuję. Wobec tego zaraz się zabieramy do pracy.
 Robert Lawrence sklonił się i w milczeniu opuścił pokój.
 — Niech pan dobrze uważa, Musgrave — szepnął Hardy. — Tu jest coś nie w porządku. Dziś o siatej rano nasz młody przyjaciel miał jechać do miasteczka po notariusza. Mr. Edwin Lawrence chciał zmienić testament.
 — Tyle czasu klóciłem się z nimi tam na dole, a jednak tego mi nikt nie powiedział — mruknął Musgrave.
 — Cicho! — syknął Hardy, przykładając palec do ust i wska-

zując na sąsiedni pokój. — Pan ma diabelnie donośny głos... Więc słuchajcie, kolego. Ustaliłem następujące szczegóły: pan Lawrence dziś się nie mył i wyszedł z domu przed siódmą rano w pantoflach filcowych. W tych okolicznościach możemy brać pod uwagę tylko dwie ewentualności: albo Edwin Lawrence uciekł z domu pod wpływem silnego rozstroju nerwowego... albo padł ofiarą przestępstwa. — Wyjął z kieszeni kartkę znalezionej przez Johna. — Niech pan spojrzy: pismo koślawe ręki nie przywykłej do pióra albo charakter jest zmieniony z rozmysłem.

Inspektor Musgrave przebiegł oczami skrawek papieru i spochmurniał.

— Tak... To jest ciekawy i poważny dowód — rzekł przeciągle po chwili. — Ta kartka zmienia postać rzeczy. Gdzie ją pan znalazł?

Gdy John skończył opowiadanie, Musgrave wstał.

— No, dobrze! Teraz przeszukamy park. Jestem za tym, abyśmy się nie rozdzielali, lecz chodzili razem.

Żaden z inspektorów nie zaproponował Johnowi, aby im towarzyszył, wobec tego Harrigan pozostał

w swoim pokoju i pogrążył się w niewesołych rozważaniach.

Znalazł się w sytuacji rzeczywiście nieprzyjemnej: jeśli stary Lawrence był istotnie niepoczytalny, to on, Harrigan, stracił posadę sekretarza. Sprawa będzie miała takie same zakończenie, jeśli się ziszczą przewidywania Musgrave'a, to jest, jeśli się okaże, że staryszek padł ofiarą przestępstwa. Jednym słowem postąpiłby najrozsądniej, nie przyjmując podejrzanej propozycji, nie wyjeżdżając w ogóle z Londynu.

Tak, ale nie poznałby wówczas panny Elford. Na wspomnienie o Dorocie zrobiło mu się cieplej na duszy — pierzeły na chwilę obrazy ponurych postaci, z którymi się tu zetknął.

Zaczął się zastanawiać, czy nie należy zwrócić się do lady Alendale, może przy jej pomocy i protekcji uzyska pakaś posadę.

— Protekcja! — pomyślał z goryczą. — Czasy nastały!... Samej chęci do pracy dziś już nie wystar-

czy.

Wiadomości bieżące

Wtorek, 3 maja 1938 r.

Wtorek: Król. Kor. Konst. 3 Maja
Wschód słońca: 4.04; zachód: 19.01
Sroda: Moniki, Floriana
Wschód słońca: 4.02; zachód: 19.02
Czwartek: Piusa V pap.
Wschód słońca: 4.01; zachód: 19.04

DZISIEJSZY NUMER „GAZETY”
wydajemy w objętości 6 stron. Zrazem dodajemy bezpłatny dodatek „ROBOTNIK”

WOJ. CENTRALNE

EMENTARZYSKO PRZEDHISTORYCZNE W POW. STOPNICKIM

K i e l c e — We wsi Golów w p. stopnickim wieśniacy natrafili na ementarzysko przedhistoryczne, z którego wydobyto 8 urn glinianych, pięknie zdobionych, a z grobów — szereg szkieletów ludzkich. Groby i urny zabezpieczono

AFERA ŁAPÓWKOWA PRZED SADEM

S u w a ł k i — Sąd Okręgowy w Suwałkach rozpatrywał sensacyjną sprawę Franciszka Miszkiele, nadzorca jeźdźcy przy nadleśnictwie Sejny, oskarżonego o branie łapówek w ciągu z górą 10 lat za pozwolenie na nielegalny połów ryb. Rozpatrywanie sprawy zostało przerwane do 5 maja br. celem stwierdzenia m. in. czy Miszkiel posiada 2 domy oraz 15.000 zł gotówki.

WYROK NA FAŁSZERZA WEKSLI

C z ę s t o c h o w a — Sąd Okręgowy skazał kupca z Sosnowca, Mojżesza Merina, za fałszowanie weksli na sumę około 100 tys. zł. 2 lata więzienia 500 zł grzywny. Wspólnik Merina Zaidman, również z Sosnowca, został przed aresztowaniem zbicie za granicę i jest poszukiwany listami gończymi.

KRESY WSCHODNIE

PLAGA WILKÓW

S t o l i n — W okolicach wiosek Ozdamicze i Tereblice, pow. stolińskiego zanotowano nowe wypadki napadów wilków na ludzi. Ostatnio wilk napadł na gospodarza Malcewicza i pogryzł go dotkliwie w twarz i nogi następnie rzucił się na pasących bydło pod lasem chłopów Suprończyka i Pietrusiewicza, pogryzł 4 krowy na pastwisku gromadzkim Bór Oziemicki, w innym znowu miejscu zagryzł dwa cielaki. Ludność żyje w ciągłej obawie przed napadami wilków.

W i l e j k a — W pobliżu Wilejki na pastwisku, wilki napadły w nocy na paszącego się konia i zjadły go.

SKAZANIE KIEROWNIKA URZĘDU POCZTOWEGO

W i l n o — Swego czasu aresztowano w Wilnie pod zarzutem dokonania sprzeniewierzeń pieniężnych kierownika urzędu pocztowego Wilno 10, Szymona Juchniewicza. Juchniewicz zasiadł na ławie oskarżonych Sądu Okręgowego. Sąd biorąc pod uwagę szereg okoliczności łagodzących skazał go na 1 rok więzienia zawieszając wykonanie kary, oraz utratę praw obywatelskich na przeciąg lat 3.

MELIORACJA NA TERENIE NOWOGRÓDCZYNY

N o w o g r ó d e k — W okresie od 1929 do 1938 r. zmeliorowano na terenie woj. nowogródzkiego 54,752 ha w tym: 35 proc. łąk torfowych, 25 proc. łąk mineralnych, 15 proc. bagien stanowiących nieużytki przed melioracją 10 proc. pastwisk i 15 proc. gruntów ornych. Do zmeliorowania pozostaje jeszcze około 400.000 ha a do drenowania — około 300.000 ha. Na przeszkodzie do szerszej akcji melioracyjnej stoi ubóstwo miejscowej ludności

Rewizje i aresztowania wśród wywrotowców wileńskich

W i l n o — Władze bezpieczeństwa dokonały w Wilnie licznych rewizji w mieszkaniach działaczy lewicowych, komunistów i bundowców. W czasie rewizji znaleziono mnóstwo odezw i ulotek wywrotowych na dzień 1 maja. Z polecenia władz aresztowa-

no około 30 komunistów oraz wszystkich przywódców „Bundu”, których przekazano do dyspozycji władz sądowych.

Część aresztowanych po wstępnych dochodzeniach osadzono w więzieniu na Łukiszkach

Coraz mniej niedźwiedzi w lasach Polskich

Niewiele już pozostało z dawnego wspaniałego zwierzostanu niedźwiedziego w Polsce. Nie spacerują już te zwierzęta po ulicach Warszawy, jak się to zawsze jeszcze wydaje przeciętnemu Francuzowi. Dziś niedźwiedzi w Polsce liczymy najwyżej na około

300 sztuk i z tego ogromna większość, bo około 280 żyje w Karpatach Wschodnich, a reszta zamieszkuje tereny województw północno-wschodnich. Tylko dzięki troskliwej ochronie, stan niedźwiedzi utrzymuje się ostatnio bez zmian.

Zmiana granic województw

W Dzienniku Ustaw nr. 27 z roku bież. ukazała się Ustawa z dn. 9 kwietnia br. o zmianie granic województw: białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego i warszawskiego.

W myśl tej ustawy z dniem 1 kwietnia 1939 roku zostaną włączone do obszaru woj. łódzkiego:

1) z woj. warszawskiego powiaty: kutnowski, łowicki, skierniewicki i rawski;

2) z woj. kieleckiego powiaty:

opoczyński i konecki z wyjątkiem gmin miejskich: Skarżysko-Kamienna i Szydłowiec oraz gmin wiejskich: Bliżyn i Szydłowiec.

Do obszaru woj. warszawskiego zostaną włączone:

1) z woj. białostockiego powiaty: ostrołęcki, ostrowski i łomżyński;

2) z woj. lubelskiego powiaty: sokołowski, węgrowski i garwoliński, oraz gmina Irena z pow. puławskiego.

Od roku czekają na wypłatę zarobków za pracę w lasach Książących

Jak pisze nasz korespondent, mieszkańcy wsi Studzieniec i innych okolicznych wsi powiatu Nisko, wiosną, a ściślej mówiąc przez kwiecień i maj roku ubiegłego pracowali w lasach ks. Lubomirskiego koło Rozwadowa. Mimo ciężkiej pracy, pan książę płacił pracującym żebraćze wzrost stawki, bo po 50 do 80 gr. dziennie.

Nie to jest jednak najgorsze. Oto po ukończeniu prac w lesie, wypłacono pracującym po 1 do 5 zł, na resztę zaś zarobków czekają dotychczas. — Chcąc odebrać resztę tych zarobków, chodzą ludziska po 20 klm. coż kiedy nie z tego. Powiada się tyra ludziom, że pieniędzy niema. Czasami zdarzy się, że przybyli po odbiór zeszłorocznych zarobków, dostaną po 1 do 2 zł. i na tem koniec. Niektórzy chodzili już po kilkanaście razy po odbiór ciężko zapracowanych pieniędzy, wszystkich swoich zarobków jednak nie odebrali.

Czy sprawą tą nie powinny się zająć władze starościńskie czy inspektor pracy? Na wyjazdy zagraniczne pan książę ma napewno pieniądze, — niech więc nie dzieje się taka krzywda ludziom, którzy ciężko zapracowali przy kilku złotych, wyprosić nie mogą od księcia pana swych należności

ŚMIERTELNY WYPADEK W KAMIENIOŁOMACH

T o m a s z ó w L u b. — We wsi Oseredek, w pow. tomaszowskim, w czasie pracy w kamieniołomach obsuła się ziemia i przywaliła robotników. Franciszka Bzdziucha i Tomasz Sikora. Sikorze udało się wydostać spod ziemi a zanim przystąpiło do odgrzebywania drugiego robotnika, poniósł on śmierć wskutek uduszenia.

Notowania giełdowe ziemiopłodów

z dnia 2 maja 1938 r. — Płacono złotych za 100 kg:

	Warszawa	Poznań	Kraków	Bydgoszcz
Pszenica zbier.	27.50—28.00	24.75—25.25	27.00—27.25	24.00—25.25
Zyto zbierane	20.75—21.25	19.25—19.50	20.50—20.75	19.50—19.75
Jęczmień	17.00—18.00	16.75—18.—	17.75—18.00	16.75—17.25
Jęczmień brow.	19.50—20.00	—	—	—
Owies	19.75—22.00	16.50—18.00	19.75—20.50	17.50—18.00
Maka pszen. 65%	38.00—40.00	37.50—38.50	36.75—38.00	38.00—39.00
Maka żytnia 65%	28.75—29.25	28.00—29.00	31.50—32.25	29.75—30.25
Otręby pszenne	14.50—15.00	13.50—14.50	13.50—13.75	14.25—14.75
Otręby żytnie	12.75—13.25	12.75—13.75	13.00—13.50	12.50—13.00
Rzepak zimowy	53.00—54.00	54.00—55.00	54.50—55.50	51.00—53.00
Groch polny	24.00—26.00	—	26.50—27.50	23.00—25.00
Groch Wiktorja	28.00—29.00	22.00—24.50	29.50—31.00	22.00—25.00
Kuchy rzepak.	15.25—15.75	16.00—17.00	19.00—19.50	16.75—17.50
Kuchy lniane	20.75—21.25	20.50—21.50	22.25—22.75	21.50—22.00
Ziemiaki	4.— 4.50	—	4.00—4.25	4.50—6.00
Gryka	—	—	—	—
Słoma luźna żyt.	—	4.75—5.00	—	—
Słoma prasow. „	6.50—7.—	5.50—5.75	—	6.25—6.50
Słoma luźne	—	7.10—7.60	7.50—8.50	7.50—8.00
Siano prasow.	8.00—9.00	7.75—8.25	—	8.50—9.00

Ceny żyta zagranicą:

Berlin —; Praga 30.17; Hamburg (żyto amerykańskie bez cła) 23.33

Wartość dolara: 5.25 —; Wartość gramu złota: 5.92

MAŁOPOLSKA

NAPAD RABUNKOWY POD NOWYM SĄCZEM

N o w y S ą c z — Bandyt dokończył napadu rabunkowego w gromadzie Mokra Wieś, pod Nowym Sączem na dom Jacek Hemoja. Napastnicy po zrabowaniu gotówki w kwocie 350 zł i kilku cenniejszych przedmiotów — zbiegli.

KRWAWY NAPAD RABUNKOWY

T o m a s z ó w L u b. — W pobliżu kol. Rogóźno w pow. tomaszowskim w lesie na idącą do kościoła Katarzynę Gonnika, ze wsi Zamiany, napadł Błażej Filipiec, który zrabował jej chustkę i obuwie, po czym zranił dotkliwie nożem. Po kilku godzinach nieprzytomną kobietę znaleźli przechodzący przez las ludzie. Przywiezioną ją do szpitala w Tomaszowie, gdzie zmarła. Filipieca aresztowano.

Karlsbadzka woda Mühlbrunn zalecana przez lekarzy do kuracji domowej przy zapaleniu wątroby.

PIERWSZA OFIARA BURZY W ŁODZI

Ł ó d ź — Nad Łodzią i okolicą przeciągnęła burza z piorunami. We wsi Błoto pow. łódzkiego piorun uderzył w stodołę gospodarza Adamczewskiego. W stodole znajdował się 48 letni Jan Adamczewski, który uległ porażeniu. Wzniesiony ogień rozszerzył się błyskawicznie, obejmując stodołę i obory. Ze zgłiszcz wydobyto zwłoki gospodarza.

WYŁUDZILI OD WIEŚNIAKA 21.000 ZŁ.

G r o d n o — Sąd Okręgowy rozpatrywał sprawę w Grodnie B. Kwintowskiego, Lipy Achuna i Brejny Wintowskiej (żydów), oskarżonych o to, że w podstępny sposób wyludzili 21 tys. zł od 76 letniego Michała Łuczko rolnika z Mostów. Łuczko, po zażyciu proszku zaofiarowanego mu przez Kwintowskich na ból głowy, zmarł. Kwintowski i Achun skazani zostali po 5 lat więzienia, Kwintowska — na 3 lata. Otrucia oskarżonym nie udowodniono.

REKRUTACJA ROBOTNIKÓW DO ŁOTWY

T o m a s z ó w L u b. — W Tomaszowie Lub. odbyła się rekrutacja robotników i robotnic na sezonowe roboty do Łotwy. Pierwszy transport w liczbie 300 osób już odjechał.

Harcerz uratował chłopą od niechybnej śmierci

Na drodze koło Lublina wywróciła się i spadła do rowu furmanka naładowana rolami siatki metalowej, przygniatając chłopów Ruszniaka i Konowalka.

Przechodnie wydobyli z pod wozy przygniecionych. Konowalek uległ lekkim obrażeniom, natomiast Ruszniak nie dawał znaku życia. W tym czasie przejeżdżał harcerz z Lublina Kajetan Ostrojadło, który znając się na ratownictwie w niebezpiecznych wypadkach pośpieszył z pomocą i dzięki zastosowanym przez niego zabiegom, chłop odzyskał przytomność. Ruszniaka odwieziono do szpitala.

Polska Ludowa — to Polska mocarstwowa

MŁODSZA

Z KAŻDYM RANKIEM!

DZIŚ WIECZÓR:

Zastosuj Odżywczy Krem Tokalon koloru różowego, który zawiera Biocel—zdumiewający wynalazek Prof. Stejskala, żywotny wysiłek z komórek starannie wybranych młodych zwierząt. Nauka stwierdziła obecnie, że zmarszczki powoduje zanik pewnych żywotnych składników w skórze. Odżywczy Krem Tokalon Biocel przywraca te składniki podczas snu, czyniąc skórę jędrną, młodzieńczą i delikatną.

NAZAJUTRZ RANO:

Spójrz ile cera Twoja zyskała na świeżości i delikatności już po pierwszym użyciu. Po kilku dniach zmarszczki zaczynają zanikać. Pod koniec tygodnia będzie Pani wyglądała o lata młodszej. Używaj z rana Kremu Tokalon koloru białego (nie tłustego), spreparowanego według oryginalnego francuskiego przepisu znakomitego paryskiego Kremu Tokalon: rozpuszcza wagi, czyni skórę gładką, białą i delikatną. Kobiety 50-letnie mogą osiągnąć ośniewającą cerę, z której każda młoda dziewczyna byłaby dumna. Szczegółowy wynik gwarantowany lub zwrot pieniędzy.

KSIĄŻKI ZA BEZCEN

DRUGI katalog książek po cenach niższych „Wiosna 1938” wysłać darmo
DOM KSIĄŻKI POLSKIEJ Warszawa, Plac 3 Krzyży 8
(drugie podwórko)
Sprzedaż na miejscu i w księgarniach

Świątynia Sybilli

Wróżby i wyrocznie

Podręcznik praktyczny

dla tych co pragną przeniknąć mroki przyszłości, jak i dla osób szukających miłej rozrywki towarzyskiej i—

Część pierwsza:

Kabalistyka, Chłromacja i Planetoskopia z ilustracjami.

Część druga

Jedyny pierwszy seans Egipsko-Arabski, wielokrotnie wypróbowany i zawierający 1500 numerowanych objaśnień.

Część trzecia:

Przepowiednie ze zjawisk atmosferycznych. Wierzenia dawnych czasów. Zamiawiania i rzucenie uroków. Likantropia. Pragnostyki popularne.

Map. Miłośnyśław Kołszewski Cena 3 zł. Do książki dołączony i przegląd 25 gr. na portretum należy

Zakłady Graficzne i Wydawnicze
WIKTORA KULERSKIEGO
Grudziądz

SPRZEDAŻE

Gospodarstwo

100 morg, ziemia pszenna, 16 m. łąki i 4 m. lasu liściastego, żywy i martwy inwentarz, maszynę zabudowania, sprzedam. Cena według urody. Abramowski Leon, Turznie, poczta Wiewiórki, powiat Grudziądz. (62)

Osada

buraczana - anulacyjna 62 morgi sprzedam Suchary pow Wyrzysk Petrykowski (59)

Gospodarstwo

42 morg łąki, olśnynia inwentarz kompletny, ładna okolica, sprzedam zaraz. Cena 13.000 zł. Of. do Gaz. Grudz pod nr. 33

Parcele

rolne, ogrodnicze, rzemieślnicze i robotnicze przy mieście Grudziądz, a tylko rolne od 7 ha pod Wrześnią i pod Wyrzyskiem na dogodnych warunkach zapłaty do sprzedania. Informacji udziela L. Gniwosz, pełnomocnik Poznań, Pl. Nowomiejski 9.

Dom

stodoła chlew 2 morg ogrodu sprzedam. Cena 5 000 zł. Konary 117 pow Rawicz woj. poz. (64)

WOLNE POSADY

Parobka

młodego do krów ze świadełkami od zaraz poszukuje. Hawranke, Owczarki. (66)

Ciekawe powieści!

Okazja!

Ceny niższe!

CENA groszy	
CZEJAD Na indyjskich stepach	15
Obraz z życia i walk europejskich pionierów wśród Indian	15
Powieść osnuta na tle życia muzułmanów i ich walk z handlarzami niewolników	30
Rok 1857, krwawe powstanie krucjuszów z tłumione przez Anglików	15
COOPER Ostatni z Mohikanów	50
Pogromca zwierza	50
Z krainy lwów	40
BARFUSS W kraju męźnych burów	50
HOFFMANN Nad brzegami złotodajnej rzeki	40
Lupieżca rozbitek	25
Kat z Elbląga	30
J. KRASZEWSKI Szwedzi w Częstochowie	30
Czartowski Zamek	30

Książki wysyła przednim nadaniem przesyłki za książki dom na portu.

my tylko za popieniedzy. Do czyć należy 15 gr

Powyższe książki do nabycia w księgarni Zakładów Graficznych i Wydawniczych W. Kulerskiego Grudziądz (Pomorze)

Radioprogram z Warszawy

ŚRODA, 4 maja.

Warszawa. 6,15 Pieśń; 6,20 Gimnastyka; 6,40 Muzyka (płyty); 7,00 Dziennik poranny; 7,15 Muzyka (płyty); 8,00 Audycja dla szkół; 11,15 Audycja dla szkół; 11,40 Muzyka z płyt; 11,57 Sygnał czasu i hejnał; 12,03 Audycja południowa; 15,30 Wiadomości gospodarcze; 15,45 Pogadanka dla dzieci; 16,00 Uczmy się mówić; 16,15 Koncert Orkiestry Kujawskiego Pułku Piechoty; 16,50 Pogadanka aktualna; 17,00 Odczyt; 17,15 Współczesna muzyka francuska; 17,50 Pogotowie młodzieży szkolnej do obrony kraju — odczyt; 18,00 Wiadomości sportowe; 18,10 Muzyka lekka; 18,35 Audycja dla wsi; 19,00 Księżyc się pali — nowela; 19,20 Zapomniane piosenki; 19,35 O dzielności rozropnej — pogadanka; 19,50 Pogadanka aktualna; 20,00 Muzyka taneczna; 20,45 Dziennik wieczorny; 20,55 Pogadanka aktualna; 21,00 Koncert chopinowski; 21,45 Kwadrans poetycki; 22,00 Konkurs Chórów Regionalnych; 22,35 Muzyka lekka; 22,50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego przegląd prasy i komunikat meteorologiczny; 23,00 Polskie góry — odczyt w języku angielskim.

CZWARTEK, 5 maja.

Warszawa. 6,15 Pieśń; 6,20 Gimnastyka; 6,40 Muzyka (płyty); 7,00 Dziennik poranny; 7,15 Muzyka (płyty); 8,00 Audycja dla szkół; 11,15 Melodie Kujaw — poranek muzyczny dla szkół powszechnych; 11,40 Muzyka fortepianowa; 11,57 Sygnał czasu i hejnał; 12,03 Audycja południowa; 15,30 Wiadomości gospodarcze; 15,45 Rozmowa muzyka z młodzieżą; 16,15 Koncert w wyk. Orkiestry Wileńskiej; 16,50 Pogadanka aktualna; 17,00 Wiedza i książka; 17,15 „Od Aten do Bayreuth” (z Poznania); 17,50 Poradnik sportowy i Wiadomości sportowe; 18,10 Skrzynka ogólna; 18,35 Audycja dla młodzieży wiejskiej; 19,00 Oryginalny Teatr Wyobraźni: „Na wyspie Borden” — premiera; 19,40 Recital wiolonczelowy; 20,00 Pogadanka aktualna; 20,10 Maskarada — koncert rozrywkowy ze Lwowa; 21,45 Z mojego warsztatu — szkic literacki; 22,00 Koncert kameralny; 22,50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, Przegląd prasy i Komunikat meteorologiczny; 23,00 Polskie góry — odczyt w języku niemieckim.

ZAMOŻNY I

ZADOWOLONY ROLNIK

BĘDZIE GŁÓWNYM FILAREM
POTEŻNEJ POLSKI.

Humor

— Córka moja poślubiła ogrodnika. Mogę ją odwiedzać tylko, gdy pada deszcz.

— A to dlaczego?

— Bo inaczej muszę cały dzień podlać kwiaty.

Najwięcej

Klientów miejskich

zdobędziesz przez ogłaszanie w

Gazecie Grudziądzkiej